

Głos Wielkopolski

Rok II

Poznań, poniedziałek 30 września 1946 r.

P Nr 268 (572)

Bevin: „Chmury rozproszyły się” Anglia nie chce wojny

London (PAP). Minister spraw zagranicznych Ernest Bevin wygłosił w piątek przemówienie na zgromadzeniu zwołanym w jego okręgu wyborczym Wand Swirth. W przemówieniu tym brytyjski minister spraw zagranicznych powiedział m. in.: „Generalissimus Stalin ostatnio stwierdził, że nie przewiduje aby wojna zagrażała światu.

Jestem tego samego zdania i nie znam nikogo, kto by dążył do nowej wojny.

Istnieje nadzieja, że konferencja pokojowa w Paryżu zakończy swe prace za tydzień lub dwa. Należy spodziewać się, że wyniki jej będą pomyślne i że następnie zostaną podpisane traktaty pokojowe dla Niemiec i Austrii. Istnieje jeszcze wiele problemów w środkowym wschodzie, Palestynie i innych częściach świata, które nastrożają duże trudności. Sądzę jednak, że chmury nieco rozproszyły się. Wiele namietności, przesądów, należało przezwyciężyć, dla ugruntowania pokoju. To było i jest w dalszym ciągu moim zasadniczym dążeniem. Powrócę na konferencję pokojową i w nowym duchu oraz z nowym podejściem do zagadnień zabiorę się

do roboty. Zobaczymy jak potoczą się sprawy.

Prawdziwym problemem nie są przemówienia mężów stanu, ale podejście do aktualnych zagadnień

na sali konferencyjnej w czasie ich omawiania.

Tam dopiero uda się stwierdzić, czy pomiędzy narodami zjednoczonymi istnieje współpraca, która prowadzi do zjednoczenia ludzkości. Zdaje sobie sprawę, że muszę być nadzwyczaj ostrożny, ponieważ o ile popełnię błąd i jeżeli rząd, do którego należę, poweźmie błędną decyzję w sprawach zagra-

nicznych, płacić za o będzie w dalszej perspektywie nie pokolenie współczesne, ale to które się jeszcze nie narodziło. Mam nadzieję, że gdy opuszcze zajmowane stanowisko, nie pozostawi po sobie nic, co by przyczyniło się mogło w przyszłości do wywołania nowej wojny.”

Ustępstwa Turcji wobec ZSRR nie rozwiązują zagadnienia bezpieczeństwa państw czarnomorskich

Nota rządu radzieckiego w sprawie Dardaneli

Moskwa (API). Tureckiemu ministrowi spraw zagranicznych została wręczona nota sowiecka, zawierająca odpowiedź rządu sowieckiego na turecką notę w sprawie przyszłej kontroli Dardaneli z dnia 22. 8. br. Nowa nota sowiecka stwierdza, że turecka nota nie przeczy, iż statut cieśnin zatwierdzony w Montreux nie gwarantuje bezpieczeństwa interesów państw czarnomorskich.

Nota przypomina, iż w poprzedniej nocy rząd sowiecki wypowiedział swą opinię, zawartą w 5

zasadach, na których proponuje oprzeć nowy statut cieśnin. Nota stwierdza, że z odpowiedzi tureckiej z dnia 24. 8. br. można wnioskować, iż rząd turecki gotów jest przedyskutować pierwsze 3 punkty sowieckiego projektu, a mianowicie:

1. Cieśniny muszą być zawsze otwarte dla statków handlowych wszystkich państw.

2. Cieśniny muszą być zawsze otwarte dla okrętów wojennych państw czarnomorskich.

3. Przebiecie przez cieśniny okrętów wojennych, nie należących do państw czarnomorskich będzie dozwolone tylko w specjalnych wypadkach. Rząd turecki nie zgadza się natomiast na punkty 4 i 5 noty sowieckiej z dnia 7. 8. br.

W 4-tym punkcie rząd sowiecki proponowałby ustanowienie statutu cieśnin należących do państwa Turcji i innych państw czarnomorskich. Rząd radziecki w dzisiejszej nocy stwierdził, że odpowiedzi turecka odnosi się negatywnie do tej propozycji, powołując się szczegółowo na istniejące turecko-sowieckie traktaty, które przynajmniej specjalnie stanowiska państw czarnomorskim odnośnie cieśnin.

Nota podkreśla: „Powyższe konkluzje wyka-

zuja, iż sowiecka propozycja, dotycząca punktu 4-tego, odpowiada w pełni traktatom podpisanym przez Turcję. Dalsza zwłoka w przeprowadzeniu propozycji zawartych w traktatach, zmierzających do ustanowienia międzynarodowego statutu Morza Czarnego i cieśnin, nie może być usprawiedliwiona. Rząd turecki sprzeciwia się również punktowi 5-temu noty sowieckiej, stwierdzającemu, iż

Turcja i ZSRR

jako państwa najbardziej zainteresowane i mogące zagwarantować wolność żeglugi handlowej i bezpieczeństwo cieśnin

powinny łącznie zorganizować obronę tychże cieśnin

dla zapobieżenia przeciwnym ich przez inne państwa o wrogich dla państw czarnomorskich zamiarach”. Nota stwierdza dalej, że rząd turecki oświadczył, iż propozycja powyższa sprzeciwia się suwerennym prawom Turcji i że jakoby zagraża jej bezpieczeństwu. Odpowiedź Turcji na podzielenia z ZSRR obrony cieśnin pozbawia państwa czarnomorskie możliwości zagwarantowania pełnego bezpieczeństwa na tym obszarze.

Dobrobyt przez spółdzielczość

Dzień Spółdzielczości łączący dzisiaj wspólnym ogniem szerokie masy pracownicze, jest wyrazem idei, której celem jest ugruntowanie pokoju poprzez sprawiedliwy podział dóbr materialnych i usunięcie działalności gospodarczej opartej na wyzysku. Realizacja idei spółdzielczej polega na zaspokojeniu potrzeb społeczeństwa, związanym z interesem powszechnym, postępowym, kulturą, wychowaniem społeczno-gospodarczym, higieną i zdrowiem. Te zadania spółdzielczości wynikają nie tylko z przemian ideologicznych i gospodarczych, jakie zaszły w Polsce. Są one w równym stopniu wyrazem prądów, nurtujących społeczeństwa całego świata. O powszechności tych dążeń świadczy najlepiej liczba kilkuset milionów członków, pracujących w myśl założeń ruchu spółdzielczego, w ramach wspólnej organizacji światowej — w Międzynarodowym Związku Spółdzielczym.

Kontynuując ideę wzajemnej pomocy, tworząc ideę samego ludu — bo powstała w umysłach biednych tkaczy z Rochdale — Międzynarodowy Związek Spółdzielczy zabezpiecza wspólne interesy warstw pracowniczych całego świata, rozpowszechnia wiedzę o spółdzielczości i popiera międzynarodowe spółdzielcze stosunki handlowe. Wiele uwagi poświęca również zagadnieniu powiązania działalności spółdzielczej z organizacją gospodarki państwowej.

W Polsce spółdzielczość była zawsze czynnikiem postępu gospodarczego. Stąd też Rząd doceniając znaczenie spółdzielczości, już w Manifestie swym w lipcu 1944 r. sformułował swoje stanowisko przez zagwarantowanie ruchowi spółdzielczemu poparcia i włączenie go w ramy gospodarki narodowej. W nowym ustroju Polski spółdzielczość znalazła też najbardziej sprzyjające warunki dla swego rozwoju.

Wobec ogromnego zniszczenia wszystkich dziedzin życia przez katastrofizm wojny, zadania powierzone spółdzielczości, jako jednej z podstawowych form gospodarki Państwa, nie były łatwe do zrealizowania. Trzeba było pospiesznie stworzyć aparat gospodarczy, zdolny do wypełnienia nałożonych obowiązków, trzeba było niemal od podstaw odbudować i zorganizować wszystkie placówki gospodarcze — walcząc z demoralizacją, stanowiącą pozostałość życia gospodarczego z okresu

okupacji. W takich warunkach rozwiązanie zagadnień rolnictwa oraz problemu aprowizacji mas pracujących wymagało ogromnego wysiłku. Ogółowi znany jest ten okres zmagań prowadzony w obliczu konieczności państwowych i dlatego nie będziemy się nad nim rozwodzić.

Dziś, po dwóch latach pracy, spółdzielczość polska zamyka bilans dodatnim saldem dobrobytu. Potrafiła ona nie tylko wywiązać się z powierzonych zadań, ale po fazie rewolucyjnego wprost rozwoju objęła swą działalnością liczne rzesze ludności miast i wsi. Masy zrzeszone w tysiącach spółdzielni mają możność wpływania na rozwój placówek spółdzielczych, a przez nie i na losy gospodarki narodowej. Ta właściwość ruchu spółdzielczego stanowi najlepszy wyraz demokracji gospodarczej. W konsekwencji, powodzenie ruchu spółdzielczego zależne jest od mas, czyli, że i gospodarstwa spółdzielcza musi uwzględnić interes publiczny. Spółdzielczość jako świadomy ruch milionowej ludności wnosi do organizmu państwowego niezmiernie pożądane elementy. Premier Osóbka-Morawski określił to tak:

„Gospodarka spółdzielcza, obok elementu planowości, daje nam dodatkowo element jak najszerzej pojętej kontroli społecznej i celowego, świadomego kształtowania tej gospodarki zgodnie z interesem szerokich mas. Z tego względu gospodarka spółdzielcza jest wyższą formą od gospodarki nie tylko prywatnej, ale także samorządowej i państwowej”.

Ruch spółdzielczy osiągnął też w poważnym mierze realne cele. Spółdzielczość działająca w oparciu o masy obejmuje wytwarzanie i rozdział dóbr spożywczych, użytku domowego, dóbr produkcyjnych, handel hurtowy i przetwórstwo produktów rolnych, działalność oszczędnościowo-kredytową, gospodarkę na „resztkach”, budownictwo mieszkaniowe, akcję wydawniczą, wreszcie organizację pracy. Szeroki zakres prac spółdzielczych wymaga więc nie tylko odpowiedniego aparatu, ale i odpowiednich ludzi. Jako ruch, którego celem jest dobro obywateli, spółdzielczość zasługuje, by wzięły w niej udział jeszcze większe masy. Tylko bowiem idea oparta o pracę mas da wartości istotne dla stworzenia pełnej demokracji ludowej i powszechnego dobrobytu. (t)

Po powrocie króla do Grecji

London (PAP). Agencja Reutersa donosi, że król Jerzy odbył na pokładzie torpedowca „Miles” dłuższą konferencję z regentem archybiskupem Damaskinosem. Przyszedłszy regent Damaskinos złożył formalnie władzę w ręce króla. B. regent Damaskinos ma opuścić w poniedziałek pałac królewski i zamieszkać w pałacu archybiskupim. Po konferencji z archybiskupem Damaskinosem król odbył 2-godzinną rozmowę z premierem Tsaldarism. W najbliższych dniach premier Tsaldaris złoży dymisję swego rządu.

London (API). Z Aten donoszą, że król grecki po swym powrocie z Londynu przyjmie Tsaldarisa, który przedłoży mu dymisję gabinetu. Oczekuje się, że nowy gabinet zostanie sformowany w najbliższych dniach i Tsaldaris powróci

do Paryża na konferencję. Utrzymują, że król pragnąc przeprowadzić stabilizację w kraju i uspokoić umysły, zechce również przyjąć oprócz przywódców parlamentarnych przedstawicieli komunistycznych i EAM. O ile przypuszczenie to jest realne, odbędzie się konferencja plenarna, na którą zaproszeni zostaną politycy liderzy bez różnicy na ugrupowania polityczne.

Nowe wojska brytyjskie w Grecji

Nowy Jork (PAP). Korespondent dziennika „New York Herald Tribune” donosi z Aten, że do Grecji przybyły z Bliskiego Wschodu świeże oddziały wojsk brytyjskich. Oddziały te lądowały w szeregu portów greckich — przede wszystkim w Salonikach — i zostały skoncentrowane w Tesalii i Macedonii.

Do społeczeństwa poznańskiego OBYWATELE!

7 października 1946 r. cała Milicja Obywatelska będzie uroczystie święcić swoją drugą rocznicę! Dekretem Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 7 października 1944 r. Milicja Obywatelska stała się prawno publiczną formacją służby bezpieczeństwa publicznego w odrodzonym, demokratycznym Państwie Polskim.

Myśl upamiętnienia rocznicy ustawowego powołania do życia Milicji Obywatelskiej jest rzeczą szlachetną; sprawy M. O. muszą się stać przedmiotem szerokiego zainteresowania i troski całego społeczeństwa. Milicjant w Polsce Demokratycznej jest łącznikiem między Państwem a obywatelem. Jego obowiązkiem — i to najważniejszym — jest obrona zdobyczy demokratycznych ludu polskiego.

Na milicjanta patrzy całe społeczeństwo jako na obrońcę i rzecznika interesów obywatela i interesów twórczych warstw pracujących narodu. Dlatego całe społeczeństwo powinno zdawać sobie sprawę z roli, jaką odgrywa Milicja Obywatelska w naszej państwowości, dlatego społeczeństwo ma prawo wymagać, ażeby Milicja Obywatelska podporządkowała swe działania jego potrzebom, ażeby milicjant służył interesom narodu. Troska o wysoki poziom ideologiczny M. O., o jej wychowanie społeczne i wykształcenie fachowe jak również i zaopatrzenie materialne jest powinnością całego społeczeństwa. Społeczeństwo musi utrzymywać ścisłą łączność z Milicją Obywatelską, zacieśnić z nią jeszcze bardziej spójność duchową.

OBYWATELE!

Powstały na terenie naszego miasta Komitet Społeczny wzywa społeczeństwo poznańskie do gremialnego udziału w publicznych uroczystościach milicyjnych.

(Podpisany)

KOMITET SPOŁECZNY

Niemcy „przed katastrofą...”

Kolonia (ZAP). Kierownictwo Socjalistycznej Partii Niemiec (SPD) po 3-dniowych obradach w Kolonii zabrania się przed przyjęciem odpowiedzialności za stosunki polityczne, gospodarcze i administracyjne Niemiec.

Niemcy zbliżają się ku wielkiej katastrofie — mówi oświadczenie SPD. — W brytyjskiej i amerykańskiej strefie ważne stanowiska i urzędy przekazane zostały ludziom, którzy właśnie spowodowali katastrofę ostatniej wojny. Zyciem gospodarczym kierują kapitaliści! Akcja denazifikacji nie domaga! Reforma rolna nie została przeprowadzona! Problem mieszkaniowy, przesiedleńczy i wyżywienia zdaje się być niemożliwym do rozwiązania. Alianci okupanci rozmowują i likwidują fabryki konieczne dla produkcji pokojowej i odbudowy!

Niemcom trzeba rządu centralnego, rządu, który by uporządkował sprawy wewnętrzne i zapobiegł zbliżającej się katastrofie — głosi SPD.

Około przyszłych Niemiec

Berlin (ZAP). Według propagandy wyborczej Partii Liberalno-Demokratycznej w Berlinie przyszłe Niemcy mają tworzyć niepodzielną jednostkę oraz państwo socjalne, opierające się na harmonijnej współpracy wszystkich warstw społecznych.

W odczynie czterech partii antyfaszystowskich niemieckiej strefy na czoło obowiązków na najbliższą przyszłość wysuwa się służba w celu zapewnienia demokracji w całych Niemczech.

Jeńcy niemieccy wracają z Anglii

Hamburg (ZAP). Do portu niemieckiego Cuxhaven nadszedł w czwartek pierwszy transport 500 jeńców niemieckich zwolnionych z Anglii. Jest to pierwszy transport z zapowiedzianej cyfry ok. 390 tys. jeńców, którzy będą repatriowani po 15.000 miesięcznie z uwzględnieniem

czasu pobytu w niewoli, zawodu i stanu zdrowia 5 następnych transportów odpłynię z Anglii w odstępach 3-dniowych. Wśród przybyłych znajdują się przede wszystkim górnicy, rzemieślnicy i nauczyciele, którzy przeszli odpowiednie przeszkolenie polityczne.

Jeńcy niemieccy we Francji

Hamburg (ZAP). Wobec zwalniania jeńców niemieckich z Rosji i Anglii komendant obozów jeńców we Francji, gen. Dussond, podał cyfry dotyczące jeńców niemieckich we Francji.

Z 710.000 Niemców przebywających we francuskich obozach, 665 tys. znajduje się we Francji, 25 tys. w Afryce Północnej, a reszta we francuskiej strefie okupacyjnej Niemiec. 55.000 z ogólnej liczby jeńców pracuje w kopalniach, a pozostali nad budową i w rolnictwie. Francuskie władze wojskowe zwolniły dotąd 110.000 jeńców innej narodowości — członków byłej armii niemieckiej.

Sudan ma nadal być posiadłością brytyjską

Moskwa (PAP). Korespondent agencji Tass donosi z Kairu:

W ciągu ostatnich lat jednym z naczelnych hasel politycznych egipskich kół narodowych stało się wysuwanie w stosunku do Wielkiej Brytanii żądanie ponownego przyłączenia Sudanu do Egiptu, na równi z żądaniem wycofania przez Wielką Brytanię jej wojsk z samego Egiptu. Liczne demonstracje Egipcjan, domagające się rewizji upokarzającego traktatu z 1936 r., skłoniły rząd brytyjski, obawiający się nowych komplikacji, do zgody na podjęcie odpowiednich kroków.

Po podjęciu ich ostatnio ze strony brytyjskiej

Francuzi wg oświadczenia gen. Dussond, dokładają wszelkich starań, ażeby duchowe i fizyczne samopoczucie jeńców było bez zastrzeżeń.

Amnestia w amerykańskiej strefie okupacyjnej w Niemczech

London (PAP). Agencja Reutersa donosi z Frankfurtu, że amerykańskie władze wojskowe ogłosiły amnestię dla wszystkich Niemców w Wielkiej Heseji, urodzonych po 1 stycznia 1919 r. Niemcy oskarżeni o popełnienie przestępstwa wojennego nie są objęci tą amnestią.

Kontrola nad wychowaniem młodzieży niemieckiej

Stuttgart (ZAP). Gen. Mc Narney zatwierdził nowy program wychowania 100-tysięcznej rzeszy młodzieży niemieckiej w wieku od 10-18 lat amerykańskiej strefy okupacyjnej. Kontrola nad wychowaniem młodzieży ma zapewnić utrwalenie demokracji w Niemczech.

wysunięto, jak donosi prasa kairska, nowe propozycje, a mianowicie „współpracy wojskowej” brytyjsko-egipskiej, a także nowe propozycje co do statutu Sudanu. W zasadzie te „nowe” propozycje — to potwierdzenie zasad traktatu z 1936 r. Obowiązują one Egipt do wspólnie z Wielką Brytanią akcji w wypadku, jeśli by prowadziła ona wojnę na terytoriach krajów sąsiadujących z Egiptem, a także w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa tych krajów. Co do Sudanu, Wielka Brytania chciałaby zachować w mocy obecny statut — czyli — Sudan ma nadal być posiadłością brytyjską. Wspomina się jedynie o przyszłej możliwości ogłoszenia Sudanu państwem „niezależnym”. Nie ustala się jednakże absolutnie żadnych terminów, kiedy ma Sudan tę niezależność otrzymać. Brytyjskie wojska mają pozostać tam nadal.

Odmowa rewizji statutu Sudanu wywołuje wielkie niezadowolenie w Egipcie. Historyczne prawa Egiptu do Sudanu są niezaprzeczalne, gdyż był on przez szereg wieków jego częścią, nie mówiąc już o tym, że Arabowie stanowią przeważającą część jego ludności, a oba kraje połączone są więziami kulturalnymi, religijnymi i językowymi.

Przed ogłoszeniem wyroku w Norymberdze

London (obsł. wł.). W najbliższych dniach zostanie ogłoszony wyrok na niemieckich przestępców wojennych w Norymberdze. W chwili obecnej przebywa w Norymberdze ponad 200 dziennikarzy. Każdy z nich otrzyma odpis wyroku, ale treści nie będzie mógł podać do wiadomości publicznej aż do chwili odczytania wyroku. Fotografowanie na sali sądowej będzie zabronione. Tylko 4-ch fotografów będzie mogło dokonać zdjęć w czasie ogłaszania wyroku. Rodziny oskarżonych otrzymają rozkaz opuszczenia Norymbergi.

Norymberga (AP). W sobotę 28 i niedzielę 29 września, żony oskarżonych przestępców wojennych otrzymają wyjątkowo pozwolenie na odbycie godzinnej rozmowy ze swoimi mężami zamiast jak dotychczas pół godziny.

Z konferencji paryskiej

Dalsze debaty nad statutem dla Iriessu

Paryż (PAP). Czwartkowe posiedzenie komisji statutowej było poświęcone zagadnieniu obywatelstwa. Za podstawę debat posłużył projekt odpowiedniego rozdziału, zaproponowany przez delegację radziecką. Po długiej dyskusji projekt ten został w zasadzie przyjęty przez komisję, jednakże z pewnymi zastrzeżeniami Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Francji. Zastrzeżenia te dotyczą istotnych zagadnień. Delegacja wspomnianych państw nie zgadzała się mianowicie z uniemożliwieniem uzyskania obywatelstwa przez byłych działaczy faszystowskich, przestępców wojennych, policjantów i urzędników, przybyłych na terytorium Triestu z Włoch po 1922 roku. Jak podkreślił delegat radziecki Nowikow, uniemożliwienie uzyskania przez nich obywatelstwa „wolnego terytorium” Triestu jest sprawą wielkiej wagi. W obecnej chwili po ulicach Triestu spokojnie spacerują faszysty i zdrajcy zbiegli z Jugosławii i Bułgarii.

Z komisji węgierskiej

Paryż (PAP). W polityczno-terytorialnej komisji węgierskiej, konferencji paryskiej odbyła się debata nad wnioskiem jugosłowiańsko-czechosłowackim, dotyczącym zwrotu przez Węgry wywiezionych zbiorów o wartości kulturalnej. Dla rozpatrzenia tego wniosku i odpowiedniej jego redakcji, powołana została podkomisja w skład której weszli przedstawiciele Indii, Jugosławii i Związku Południowo-Afrykańskiego.

Sprzedaj w aptekach i skl. aptecznych
Labor. Fiziol.-Chem. „CHOLEKINAZA”
Warszawa, Mokotowska 50

Wykrycie i zlikwidowanie spisku w Iranie

Moskwa (PAP). Agencja Tass donosi z Teheranu, że do stolicy nadchodzą wiadomości o szczególnym wykryciu i zlikwidowaniu ostatniego spisku przeciw rządowemu. Organizatorami spisku byli gubernatorowie południowych prowincji Iranu, którzy opracowali plan przewrotu wspólnie z niektórymi przedstawicielami obcych mocarstw. Plany przewidywały powstanie plemion Bachtrijskich i Kaszajskich — opamiętanie prowincji południowych, proklamowanie niezawisłości Chuzistanu, a następnie pochód zbrojny na północ w celu obalenia rządu centralnego w Teheranie. Agenci obcego mocarstwa mieli zaopatrzyć spiskowców w broń. Prócz tego prowadzili oni propagandę przeciw rządowemu wśród

plemion południowego Iranu, podburzając je do zbrojnego wystąpienia. Spisek jednak został wykryty, a organizatorzy jego aresztowani. Dziennik „Rachbar” pisze, że agenci obcego mocarstwa przygotowali w Iranie od Iranu: Chuzistanu, Farsu, Kermanu i Lepahanu.

KAMIEŃ
ZÓLCIOWE

choroby wątroby, żółdka i kiszek,
chroniczne zaparcie, artretyzm
złą przemianę materii zwalczają

ZIOŁA „CHOLEKINAZA”
H. NIEMOJEWSKIEGO

„Czytelnik” — czytelnikowi

Odrodzona po wojnie światowej w roku 1918 Polska nie miała szczęścia do polityki oświatowej. Zastraszająca fala powrotnego analfabetyzmu była wynikiem kapitalnych braków i błędów organicznych szkolnictwa wyższego, średniego, a przede wszystkim powszechnego. Tzw. „upowszechnienie” kultury leżało zaś niemal zupełnie odtąd, a wynikiem tego po przeszło 20 latach był taki stan rzeczy, że w tym samym czasie, kiedy w Danii lub Szwecji na 1-2 mieszkańców posiadano jedną książkę, u nas jedna książka przeciętnie przypadła na kraju na 6 mieszkańców, a w wielu powiatach, zaledwie na 25, lub jeszcze więcej. W nowej Polsce, „odbudowa” książki i krzewienie czytelnictwa weszło na tory konkretnej realizacji. Dookoła sprawy odrodzenia i upowszechnienia książki wytworzyła się do broczny klimat, a jest to w niemałym mierze zasługa Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik”.

I mądra obchodzą „Czytelnik” swój potrójny jubileusz, a mianowicie i organizacyjnej. Dziwnym zbiegiem okoliczności w minionym okresie „Czytelnik” wydał swoją setną książkę (do dnia dzisiejszego już ponad 130), wypuścił w świat setny 50-tomowy komplet biblioteczny i zorganizował setne Koło Czytelników (w Poznaniu liczba kół zwiększyła się do 38, produkując całe Polskę). Nie ulega więc wątpliwości, że Spółdzielnia rozwija się wszechstronnie, wykazując duży dynamizm i równowagę w realizowaniu planów, wychowując rzeszę czytelników na racjonalne przyjęcie książki. Możliwie starannie i nisko kalkulowano wydawnictwa książkowych „Czytelnika” w estetycznej szacie graficznej i wydanie w trudnych warunkach w stosunkowo krótkim czasie stukiludziesięciu książek mówi samo za siebie.

„Czytelnik” spełnia ponadto pionierską rolę jako propagator ruchu bibliotecznego, zdobywając się już w fachowo prowadzonej działalności bibliotecznej na księgozbiór stu kompletów ruchomych i stałych o blisko 20 tysiącach tomów, wartości łącznej (z urządzeniami technicznymi) ponad 2 miliony złotych, 18 kompletów bibliotecznych wędrownych przypada na woj. poznańskie. Liczba ponad 100 kół „Czytelnika” liczących po nad 10.000 członków (2149 w Wielkopolsce), jest pokazem i pozytywnym wkładem w ufundowaną z trudem, ale i z uporem społeczną podstawę Spółdzielni.

Działalność prasowa obejmuje 31 czasopism. Wśród dzienników najstarszym jest „Rzeczpospolita”, a najpopularniejszym piśmie ilustrowanym, osiągnięciem najwyższą liczbę nakładu tygodnik „Przekrój”. W ostatnim czasie doszło szeregu nowych czasopism. Obok najliczniej reprezentowanego działu czasopism literackich i literacko-społecznych coraz poważniejszą pozycję w ogólnym dorobku wydawniczym zdobywa sobie periodyki oświatowe i popularnonaukowe. Spełniają one doniosłą rolę i w części przynajmniej zastępują tak potrzebną w tej dziedzinie książkę. Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik” może się poszczycić doskonałymi pod względem literackim i graficznym pozycjami, jak np.: miesięczniki warszawskie „Problemy” i „Wiedza i Życie”, naukowe pismo łódzkie „Myśl Współ-

czesna”, dalej wydawane z zaski Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz Oświaty miesięczniki „Nauka i Sztuka” oraz „Meander”, zajmujący się popularyzacją wiedzy o kulturze świata antycznego. Wreszcie ciekawy i poczynny tygodnik „Skarpa Warszawska” — pismo odbudowawcze i popularyzacji wiedzy o Warszawie. Po 10-tych miesiącach na rynku księgarskim ukazały się następujące nowości Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik”: Opowiadania Jarostawa Iwaszkiewicza „Nowa miłość” i Jerzego Putramenta „Święta Kula”, „Wiersze Wybrane” z portretem Poety — Leopolda Staffa, wyczerpany, a tak potrzebny tom I filozofii starożytnej i średniowiecznej „Historii Filozofii” — Władysława Tatarkiewicza, „Psychologia zwierząt” — Jana Dembowskiego, część pierwsza rosyjsko-polska z zastrzeżeniem gramatyki rosyjskiej wielkiego słownika w opracowaniu Wiktora Jakubowskiego. Ponadto możemy zanotować wznowienie „Nowej Historii” Andrzeja Węgierskiego — wydanie II (25 tysięcy) i „Dymy nad Birkenau” — Seweryna Szmajewskiego wydanie III (35 tysięcy). Nakłady wahają się od 3-250 tysięcy. Przeciętny nakład nowości wynosi 10.000, popularnego wznowienia 25.000. Łączny nakład popularnych 75 utworów wyniósł łącznie 1915 tys. egzemplarzy o wartości katalogowej 70.035.000 zł. Gdyby jeden komplet wydawnictw złączony w jedną książkę, liczyłaby ona 428,5 arkuszy, czyli 6856 stron. Aby zbudować sobie podstawy finansowe działalności, musiał „Czytelnik” rzucić na rynek szereg pozycji pewnych i szybkoobrotowych. Świetnym sukcesem było wydanie „Krzyżaków”, „Starej baśni”, „Dymów nad Birkenau”, Bibliot. Małego Czytelnika. Działalność księgarska obejmuje dział antykarsy, dział nut, dział przyborów piśmiennych.

Od jesieni ub. roku rozpoczął „Czytelnik” organizowanie własnej sieci bibliotek ruchomych. Prócz członków, Spółdzielnia ma jeszcze tzw. uczestników zbiorowych, jak np. różnorakie świetlice, oraz prowadzi akcję wypożyczania na kursy wakacyjne książek organizacjom młodzieży. Jest to akcja tymczasowa, która będzie trwać tak długo, jak długo będzie można mieć więcej bibliotek niż kół.

W Warszawie, Poznaniu i Bydgoszczy znajdują się trzy wypożyczalnie, z których każda liczy około 1500 książek. W przygotowaniu znajdują się dwie: w Krakowie i w Gdyni. 130 kompletów ruchomych jest już w terenie, w przygotowaniu 50, 13 kompletów wysłano do Francji. Pozostałe książki są w opracowaniu lub jako wielokrotne powtórzenia tych samych tytułów, czekają swej kolejki. Główny nacisk położono natomiast na tworzenie 50-tomowych kompletów, każdy o innym katalogu. Komplety te zmieniają miejsce pobytu co dwa miesiące i w ten sposób „Czytelnik” w zasadzie ma do dyspozycji 2000 tomów, otrzymując każdorazowo 50 do wyboru.

Niewątpliwym dodatnim bilansem dla „Czytelnika” jest to, że inteligent, robotnik i chłop otrzyma książkę, która dostępna będzie dla wszystkich, a o wyborze jej nie będzie decydować wydawca, ale tylko i wyłącznie czytelnik zrzeszony w wielomilionową Spółdzielnię Wydawniczą.

Min. Informacji ob. dr Widy-Wirski

na Zjeździe Polaków — Autochtonów Ziemi Lubuskiej

Jak już informowaliśmy, w dniach 5 i 6 października br. odbył się w Babinie pow. Wolsztyn Zjazd Polaków-autochtonów Ziemi Lubuskiej i członków b. Związku Polaków oraz innych organizacji polskich w Niemczech, którzy zamieszkują obecnie na terenie województwa poznańskiego i Ziemi Lubuskiej.

Ponieważ zjazd ma charakter manifestacji ogólnonarodowej, będą w nim uczestniczyć przedstawiciele Rządu oraz cały szereg osobistości ze świata politycznego i naukowego. Między innymi przyszedł wzięć udział w zjeździe min. dr Widy-Wirski oraz Wojewoda Poznański.

Przypomniamy, że zjazd rozpocznie się w sobotę, dnia 5. X. 46 w sali Domu Społecznego w Babinie.

Zniżki kolejowe

Dla informacji uczestników zjazdu Polaków-autochtonów Ziemi Lubuskiej podajemy, iż Ministerstwo Komunikacji decyduje z dnia 25. IX. 46. Nr 2/931 przyznało 33% zniżkę kolejową z wszystkich miejscowości woj. poznańskiego i Ziemi Lubuskiej do Babinosia i z powrotem. Ulgę należy stosować na podstawie list imiennych wykonanych w dwóch egzemplarzach, z których jeden zatrzymuje kasa biuletowa na stacji wyjazdu, a na podstawie drugiego, uczestnicy otrzymują bilet w Babinie na drogę powrotną. Listy imienne należy zaopatrzyć w nagłówek: „Lista imienna na zjazd w Babinie”.

Zjazd delegatów kupców dolnośląskich

(ZAP) W tych dniach odbył się we Wrocławiu w gmachu Izby Rzemieślniczej zjazd delegatów Woj. Związku Zrzeszeń Kupieckich Dolnego Śląska. Przewodniczył obradom prezes ob. Winkowski, który też omówił położenie kupiectwa na Dolnym Śląsku. Wskazał przy tym na liczne trudności, z którymi kupiectwo dolnośląskie musi się borykać. Według obecnej statystyki kupiectwo i rzemiosło stanowią 35% ludności Dolnego Śląska. Zjazd powołał projekt wysłania delegacji kupców dolnośląskich do władz centralnych dla omówienia spraw i postulatów dolnośląskiego kupiectwa. Związek liczy 34 Zrzeszenia Kupieckich. (Draek)

Stypendia dla farmaceutów

Na posiedzeniu Naczelnej Izby Aptekarskiej postanowiono ufundować 20 stypendiów dla młodziarzy robotniczej i chłopskiej. O stypendium może się ubiegać młodziak, pochodzący ze sfery robotniczej i chłopskiej i posiadający odpowiednie przygotowanie i umiowanie do zawodu farmaceutycznego.

Zainteresowanie szerokiemi masami robotniczo-chłopskimi zawodem farmaceutycznym spowoduje jednocześnie upowszechnienie i udostępnienie aptek dla wsi.

Z podobną akcją wystąpił w najbliższym czasie okręgowe izby aptekarskie.

W. Domagala

Spółdzielczość a potrzeby powszechne

Do przeszłości należą dziś czasy, kiedy na świecie panowały niepodzielne systemy gospodarcze, zbudowane na ściśle liberalnych zasadach. Można by się spierać czy jest to tylko zbieg okoliczności, czy też wpływem nurtujących już wtedy myśli społecznych, że właśnie na moment kiedy idee liberalne znajdowały się u szczytu swego rozwoju i wywierały decydujący wpływ na politykę gospodarczą całych kontynentów, przypada moment narodzin spółdzielczości jako nowej idei, która bez wstrząsów i rewolucyjnych zaburzeń, ale zdecydowanie i konsekwentnie dąży do zapanowania nad życiem gospodarczym świata.

Tendencje rozwojowe i przemiany gospodarcze jakie obserwujemy obecnie, dają nam wskazówkę co do kierunków w jakich podąża powoli polityka gospodarcza dzisiejszego świata. Nawet kraje takie jak Anglia i Ameryka, które są kolebką prądów liberalnych w polityce gospodarczej i które dostarczały pierwszych i najwybitniejszych teoretyków tego kierunku odstąpiły dziś bardzo daleko od dawnych swych założeń gospodarczych.

Świat jest w poszukiwaniu nowych form gospodarczych. Świat poszukuje metod, które zapewniąby najszerszym warstwom ludności lepsze i sprawdziwszy nie niż dotychczas zaspokojenie ich potrzeb materialnych. Świat odrzuca idealizm i zupełnej wolności gospodarki prywatnej jako niezgodny z interesami ogółu, nie mogącego w tym systemie zaspokoić swych najpilniejszych potrzeb.

Te dążenia i kierunki myśli nurtujące dziś gospodarkę światową są ważną podwaliną rozwoju idei "spółdzielczości". Swój system gospodarczy tworzący przez spółdzielczość wypływa z najistotniejszych dążeń mas i realizuje w najwyższym stopniu te wszystkie zadania, jakie dziś ludzkość stawia gospodarce zbiorowej.

Spółdzielczość odrzuca zysk przedsiębiorcy jako cel działalności gospodarczej. W zamian za to stawia jako swój cel interes szerokiej warstwy użytkowników przedsiębiorstwa, którymi są członkowie spółdzielni.

Sens społeczny tej przemiany celów jest zasadniczy i bardzo głęboki. Celem działalności gospodarczej przestaje być zysk, a jawia się jako cel — zaspokojenie potrzeb. Interes przedsiębiorcy, który dotychczas był decydujący dla podjęcia lub zaniechania wszelkiej działalności gospodarczej, przemienia się w interes konsumenta.

Jakież będą najważniejsze skutki ekonomiczne takiej przemiany? Jest rzeczą znaną, że w warunkach niezmierzonych wolnej działalności gospodarczej, obliczonej na zysk, zaspokojenie potrzeb luksusowych i drogiego odbywa się przeważnie szybciej i sprawniej niż zaspokojenie potrzeb częstokroć życiowo ważnych, ale prostych i reprezentowanych przez warstwę ludności, które nie są często w stanie ofiarować dostatecznej ceny w zamian za pożądaną dobrą.

Uogólniając, można by powiedzieć, że najpierw zaspokajane są potrzeby warstw najlepiej sytuowanych materialnie, a więc w większości potrzeby drogie i wymagające dużego nakładu pracy i surowca. Dopiero później następuje stopniowe zaspokojenie potrzeb tańszych reprezentujących warstwę gorzej sytuowaną materialnie. Na samym końcu przychodzi do głosu potrzeby warstw, które najmniej mogą zaoferować w zamian za zaspokojenie ich potrzeb.

Dlaczego tak się dzieje, że w warunkach wolnej konkurencji i nieskrępowanej działalności gospodarczej najpierw zaspokajane są potrzeby droższe i bardziej luksusowe, a później dopiero potrzeby nawet bardziej istotne, ale tańsze — łatwo jest wyjaśnić. Jeśli celem działalności gospodarczej ma być zysk przedsiębiorcy to jasne jest, że będzie on tego zysku poszukiwał w pierwszym rzędzie tam, gdzie go najłatwiej znaleźć i gdzie będzie on największy, a więc wśród ludzi, którzy mają środki na zakup żądanych przedmiotów lub usług i dla których różnica w cenie nie odgrywa większej roli. Dlatego też zysk na przedmiotach drogie i luksusowych jest zawsze dużo wyższy niż różnica kosztów z przedmiotem wytworzonym w sposób prosty. No koszt wytworzenia i eksploatacji wagonu II klasy lub sylpinalnego będzie o kilka lub kilkanaście procent wyższy od kosztów wagonu III klasy. To samo dotyczy takich przedmiotów jak luksusowa bielizna, biżuteria, zbitykowne wyroby gastronomiczne.

Wyjdźmy w podobnej sytuacji z założeń spółdzielczych, odrzucających zysk jako cel działalności, a stawiających zaspokojenie potrzeb swych członków jako podstawę. Pomijając drobne nadwyżki jakie spółdzielnie muszą wygospodarować dla pokrycia swych kosztów i zapewnienia koniecznych dla działalności rezerw kapitałowych, cała działalność musiałaby być skierowana na pokrycie w równej mierze potrzeb wszystkich członków. Nie mogłoby więc być mowy o dostarczaniu lub produkowaniu towarów w ilościach lub po cenach zezwalających tylko drobnej ilości członków na ich nabycie.

Dostarczane artykuły musiałby być obliczone na potrzeby i możliwości nabywcze przeciętnej członka spółdzielni.

Jeśli zupełnie schematycznie całość potrzeb jakiejkolwiek grupy społecznej wyobrażymy sobie w formie piramidy, której szeroka podstawa stanowiłaby potrzeby zasadnicze i proste życiowych członków grupy, rozporządzających najniższymi środkami na ich zaspokojenie, a warstwy wyższe są reprezentowane stopniowo coraz mniej liczną grupą coraz bardziej luksusowych potrzeb osób, posiadających coraz większe środki na ich zaspokojenie, to zaspokojenie tak zgrupowanych potrzeb będzie następować w inny sposób w systemie gospodarki liberalno-kapitałowej, a w inny w systemie spółdzielczym.

W systemie wolno-konkurencyjnym gospodarki kapitalistycznej w pierwszym rzędzie zaspokojone zostaną potrzeby nielicznej grupy znajdującej się u szczytu piramidy. Dopiero po tym prze-

dzie przedsiębiorca prywatny do zaspokojenia potrzeb grupy następnej i tak dalej w dół. Potrzeby ostatniej i najliczniejszej warstwy zostają zaspokojone teoretycznie na ostatku po zaspokojeniu potrzeb warstw poprzednich.

W systemie spółdzielczym zaspokojenie potrzeb nastąpi w odwrotnym porządku. Najpierw zostaną zaspokojone potrzeby najbardziej zasadnicze warstw najliczniejszej i rozporządzającej najniższymi środkami, a dopiero później stopniowo potrzeby droższe i bardziej luksusowe.

Na samym ostatku dopiero zostaną zaspokojone potrzeby drogie i luksusowe warstwy górnej. Przykład ten jest oczywiście bardzo uogólniony i nie uwzględnia szeregu komplikacji, które pomijam dla niezaciemnienia obrazu ogólnego. Zasadnicze jednak znaczenie społeczne, przedstawione tu schematycznie kolejności zaspokojenia potrzeb nie wymaga wyjaśnienia.

Zarówno z punktu widzenia sprawiedliwości społecznej jak i dobra ogólnego, ten zasadniczy przewrót jaki się dokonuje w metodzie zaspoka-

jania potrzeb przez spółdzielczość jest niesłychanie ważny a równocześnie niedoceniany i mało znany ogółowi.

Równoprawienie polityczne potrafiły prawie wszystkie ludy świata już wywalczyć. Ostatnio najbardziej dramatyczne etapy tej walki mamy właśnie poza sobą. Dla równoprawienia niegospodarcze szerokich warstw. Walczymy o prawo do dobrobytu i o prawo każdego człowieka do zaspokojenia swych zasadniczych potrzeb materialnych.

Przechadzki po Targach Poznańskich

Pragniemy z czytelnikami naszymi podzielić się wrażeniami, jakie odnieśliśmy przy zwiedzeniu stoisk reprezentujących rzemiosło wielkopolskie.

Do najbardziej estetycznych należą stoiska Izby Rzemieślniczej w Poznaniu, które w ramy artystycznej oprawy włożyły referent artystyczny Izby, artysta A. Chojnacki. Wystawiono tu przedmioty interesujące wszystkich, to też frekwencja publiczności przy stoisku jest szczególnie duża.

Mebie i-fmy St. Drynkowski, ze Swarzędza wykonane artystycznie w pięknych fornierzach i

klasycznym stylu, budzą podziw, zaś lakierowane meble i kuchnie firmy Skweres — Swarzędz zasługują na to, by je pokazać najwybredniejszemu nawet gospodiniom. W przestrzennych gablotkach, oglądamy dobrze wykonane wyroby skórzano-galanteryjne firm Chudy, Skolarus i Sobaszkiewicz z Poznania. Wyroby złotnicze wystawia i-a Rychter, krawiectwo zaś reprezentowane jest przez firmy Kinal, Broskowski i Salon Mód Ciesielski. Ewentementem na stoisku Izby Rzemieślniczej jest męskie i damskie obuwie najwyższej klasy z warsztatów cholewskarsko-obuwialnych Formanek i Bąkowski. Obuwie to,

przewyższające jakością i wykonaniem, renomowane bucliki warszawskie, nie jest niestety „dla wszystkich”, gdyż kieszeń przeciętnego śmieśnika nie może sobie obecnie na taki luksus pozwolić. Pięknie zareklamowano też jedynę w Polsce ukazującą się fachowe pismo krawieckie p.n. „Postęp”, wydawane przez Cech Krawiecki w Poznaniu.

Inne interesujące stoisko posiada Polska Wytwórnia Galanterii Skórzanej i Podróżniczej Piasecki i Łagowski z Leszna, wystawiając artystycznie wykonane torebki skórzane. Tuż obok znajdujemy stoisko pełne upajających zapachów, które nęcą szeregi zwiedzających. Wystawia tu laboratorium Chemiczno-Kosmetyczne „Lotos” ze Szczecina. Wyssokie gatunki wód kolońskich, kwiatowych i perfum demonstrowane na pięknym stoisku znajdują wielu nabywców. Na przeciw stoiska „Lotosu” piękne i pomysłowe w wykonaniu tapczany firmy K. Kopczyk z Poznania, aż się proszą o wyprostowanie na nich strudzonych prac członków. Meble gięte i biurowe wystawiają w sąsiadujących stoiskach i-fmy Ig. Linka i L. Konieczny, obie z Poznania.

Centralny Zarząd Przemysłu Skózanego, wystawia wszystkie artykuły skórzane, począwszy od najprostszych wyrobów obuwialnych, artykułów sportowych i galanterii a na futrach i srebrnych lisach skończywszy.

Firma B-dia Lisieccy — Poznań wykonaniem garterów męskiej i chłopięcej wystawia sobie dobre świadectwo. To samo można powiedzieć, oglądając stoisko Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, na którym Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Odzieżowego wystawiło swe ekspozycje.

Wyroby szczerbaskie, i pedzie bieleckiej firmy Sanar, oraz ozdoby choinkowe i galanteria kosmetyczna wystawiona przez firmę Jan Bernard z Poznania, znalazły moc nabywców. Do bardzo estetycznych i interesujących stoisk, należy także m. in. Stoisko Ministerstwa Leśnictwa p. n. „Paged”, Państwowej Centrali Elektrotechnicznej w Warszawie, wystawiając znane wyroby poznańskiej fabryki „Centrala”, tuż obok firmy „Bewil”, która jak fabryka prywatna produkuje pasty do obuwia i zaprawy do podłóg oraz Państw. Zjednoczenie Przemysłu Cukierniczego na rejon zachodni w Poznaniu, w którym skupiają się czołowe fabryki cukiernicze jak Gopłana, Kamold, Ira, Poznańska i Germa-nin.

Obudowa kraju, zależna jest w pierwszym rzędzie od dostaw materiałów budowlanych. To też dział ten budził wielkie zainteresowanie i transakcje w tej branży są poważne.

Do dostawców tych materiałów, wystawiających na Targach, zaliczyć należy Centralę Materiałów Budowlanych, która dostarcza cegły, dochówki, blachy, gipsu, cementu itp. Wewnętrzne zaś wyposażenie izb mieszkalnych jak płace, prezentuje nam Centrala Kafil i Budowy Pieców W. Weber z Poznania, która wystawia kilka modeli pieców, kuchni, w tym dwa modele kalifowych pieców stalopalnych.

Na terenach otwartych, własne pawilony wystawia P. C. H. i wabiąca przechodniów wspólną wystawą i przepięknymi wyrobami, znana Fabryka Porcelany i Porcelitu pod Zarządem Państwowym w Chodzieży. Fabryka ta, poza ślicznymi i praktycznymi wyrobami użytkowymi, wystawia porcelanowe materiały dla przemysłu i elektrotechniki.

TOM.

SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „CZYTELNIK”

Warszawa Wiejska 14
PIERWSZA INSTYTUCJA WYDAWNICZA W POLSCE ODRODZONEJ

Własna Agencja Prasowo-Informacyjna
11 Dzienników Ogólno-Informacyjnych
18 Periodyków o łącznym nakładzie dziennym 800 000 egzemplarzy

WŁASNA SIEĆ KOLPORTAŻOWA: 100 SKLEPÓW 319 KIOSKÓW KOLEJOWYCH
64 KIOSKÓW MIEJSKICH, KOLPORTAŻ PISM POLSKICH I ZAGRANICZNYCH

Powieści **Poezje**
Książki dla dzieci i młodzieży
Wydawnictwa Popularne
Dzieła Naukowe
Teki Graficzne
Nuty

WŁASNA SIEĆ KSIĘGARSKA: 48 KSIĘGARNI
SPRZEDAŻ KSIĄZEK POLSKICH I ZAGRANICZNYCH

10 Drukarni Własnych w tym 3 na ziemiach odzyskanych
PRACA KULTURALNO-OSWIATOWA W KOLACH CZŁONKÓW
SPÓŁDZIELNI
BIBLIOTEKI, CZYTELNI, BIBLIOTECZKI RUCHOME

9-540

Pe-Ce-Ha

Nasza powojenna rzeczywistość gospodarcza wyłoniła trzy rodzaje handlu: państwowy, spółdzielczy i prywatny. Z początku z naturalnych przyczyn współpracujących trzech sektorów nie była zharmonizowana. Jeszcze i dziś pokutuje wśród społeczeństwa mniemanie, że handel państwowy ma na celu sparaliżowanie i wyrugowanie prywatnego kupiectwa. Twierdzenie to jest błędne i fałszywe. Jak już wykazała dotychczasowa praktyka, że trzy rodzaje handlu mogą współpracować a nawet zająć się w nowych warunkach gospodarczych naszego kraju. Państwowy handel został zorganizowany w Państwowej Centrali Handlowej, w skrócie Pe-Ce-Ha. Została ona powołana do życia celem zapoziarywania sklepów detalicznych w towary wyprodukowane w państwowych fabrykach, a zarazem w ziemiopłody, po najniższej cenie i jak najkrótszą drogą. Jak już widzimy z samego tego założenia P. C. H. nie ma na celu rywalizacji z handlem prywatnym. P. C. H. jest tylko hurtownią państwową o bardzo licznych oddziałach i agenturach, które mają kupcom detalistom dostarczać wszelkich wytworów przemysłowych.

Toteż kupiectwo prywatne zrozumiało, że P. C. H. nie jest jego konkurentem, ale jest, źródłem taniego zakupu.

P. C. H. najmlodsza instytucja handlowa założona przed rokiem i czterema miesiącami zaczęła od obrotów kilkimiśnami. Dziś już może się poszczycić rozprawdaniem towarów już na miesiąc ubiegły, sierpień, za sumę elegacji prawie miliona. O rozmiarach wzrostu mówią Oddziały Wojewódzkie w liczbie 14-tu, rejonowe w liczbie 17, setka agentur, setka hurtowni branżowych, 150 punktów oskupu ziemiopłodów, 41 składów konsumcyjnych osk i oraz 4 Oddziały Zapoziarnienia Żywności w Szczecinie, Gdyni i Gdańsku. Udział w handlu zagranicznym także jest pokątny.

Najbardziej czynnym jest Wojewódzki Oddział

P. C. K. w Poznaniu. Rok temu rozprawdzał towarów za trzy miliony złotych miesięcznie (październik, listopad). W ub. miesiącu sierpniu przekroczył już sumę 70 milionów zł. Założył już 5 Oddziałów Rejonowych: w Gnieźnie z Agenturami we Wrześni, Mogilnie i Zninie, w Zielonej Górze z agenturami w Nowej Soli, Gubinie i Sulechowie, w Gorzowie, Ostrowie i Kaliszu. Ponadto Woj. Oddziałowi P. C. H. w Poznaniu podlegają Agentury w Koninie, Lesznie i Międzybuzem. W trakcie organizacji są Agentury: w Kole, Turku, Kani, Jarocinie, Krotoszynie, Wągrowcu, Środzie, Śremie, Gościny, Zarnkowie, Obornikach, Szamotułach, Kościanie i Wolsztynie. Oprócz tego na terenie województwa znajduje się 50 placówek oskupu zboża.

W Oddziale, czy agenturze P. C. H. może zakupić towar każdy kupiec legitymowany jest świadectwem przemysłowym. Nie potrzebuje wyjeżdżać do Łodzi, i związanym z tym kosztami obarczać zakupiony towar, gdyż ma możliwość otrzymania go w najbliższej P. C. H. po takiej samej cenie.

W celu zaznajomienia szerszego kręgu kupiectwa o swoim istnieniu jako tanie źródło zakupu hurtowego, Pe-Ce-Ha na „Jesiennych Targach” w Poznaniu, zaprezentowała się osobnym, bardzo gustownym, choć niewielkim pawilonem. Znajdujemy tam wytwory fabryczne wszelkiego rodzaju. Ceny są wystawione mają na celu za-znajomienie kupca, po ile może dany towar sprzedać przy uczciwej kalkulacji, a świat pracy informuje, za ile można go kupić.

Obok handlu spółdzielczego i prywatnego, udział P. C. H. jako sektora państwowego w normalizacji stosunków gospodarczych jest znaczny i konieczny. I dlatego, że dąży do dalszego rozrostu prywatnego handlu detalicznego jak i do dostarczania za jego pomocą warstwom pracującym tanich towarów, zasługuje na pełne uznanie i poparcie.

Nowości wydawnicze

Spółdzielni Wydawniczej „CZYTELNIK”	9-502
Breza T. — Mury Jerzycha. Powieść	300,—
Browniejska J. — Siostrzeńcy ciotki Agaty. Dla młodzieży	100,—
Dembowski J. — Psychologia zwierząt	480,—
Dobaczewska W. — Kobiety z Ravensbrück	170,—
Dobaczewska J. — Wrozalonym domu	200,—
Iwaszkiewicz J. — Nowa miłość i inne opowiadania	250,—
Jakubowski W. — Słownik rosyjsko-polski	250,—
Jastrzębowski W. — Gospodarka niemiecka w Polsce 1939—1944	700,—
Kodeks polityczny. (Biblioteka Tekstów Ustaw)	180,—
Kirschmayer J. — Kampania wrześniowa	300,—
Lee St. J. — Spacer cynika. Ilustr.	150,—
Minkiewicz J. — Kazania i skargi. Ilustr.	180,—
Putnam J. — Święta Kulo. Opowiad.	170,—
Pytlakowski J. — Powstanie Mokotowskie. Reportaż	120,—
Staff L. — Wiersze wybrane, z portretem autora	200,—
Systematyczny Przegląd Ustawodawstwa Polskiej Odrodzonej	800,—
Tatarkiewicz W. — Historia filozofii. Tom I.	550,—
Tolstoj A. — Droga przez mękę. Cz. I: „Siostry”	300,—
Ziliński K. — Między dwiema wojnami	130,—

W dniu 26 września 1946 r. zginął śmiercią tragiczną w Gorzowie, śp.

Alfons Niewiadomski

podprokurator Sądu Okręgowego

przeżywszy lat 35.

Dzięki swoim walorom osobistym zjednał sobie ogólną sympatię i serce wśród pracowników sądowych i prokuratorskich, to też niespodziewana śmierć jego wywołała głęboki smutek i żal.

Cześć Jego pamięci!

Prezes Sądu Okręgowego
w Gorzowie

Prokurator Sądu Okręgowego
w Gorzowie

Związek Zawodowy Pracowników Sądowych
i Prokuratorskich — Okręg w Gorzowie

Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w poniedziałek, 30 września 1946 r., o godz. 10-tej rano w katedrze w Gorzowie.

34838

PIENIĄDZ

w

Banku Gospodarstwa Spółdzielczego (B.G.S.)

wspiera rozwój gospodarki w Polsce, w pierwszym rzędzie gospodarki spółdzielczej.

Otwórz konto czekowe

w najbliższej placówce B. G. S., zapewni Ci to bezpieczeństwo.

Korzystaj z przekazów zwykłych, telefonicznych lub telegraficznych w obrocie zamiejscowym.

Oddział Wojewódzki w Poznaniu, ul. Armii Czerwonej 12
obok Mostu Uniwersyteckiego.

29 placówek B. G. S. w województwie poznańskim.

200 " " w Polsce.

9-524

Dnia 26 września 1946 r. zginął śmiercią tragiczną w wypadku samochodowym, śp.

Alfons Niewiadomski

prokurator Sądu Okręgowego w Gorzowie

przeżywszy lat 37.

Msza św. za spokój Jego duszy odprawiona zostanie dnia 30 września, o godz. 10-tej w Katedrze w Gorzowie. Sprawdzenie zwłok oraz pogrzeb do grobu rodzinnego nastąpi w dniu 2 października br., o godz. 9-tej, o czym zawiadamiają

w ciężkim smutku pogrążeni
bracia i bratowe

Grodzisk, Gorzów, Gdańsk.

35013

Dnia 26 września 1946 r. zginął śmiercią tragiczną w wypadku samochodowym, śp.

Alfons Niewiadomski

prokurator Sądu Okręgowego w Gorzowie

przeżywszy lat 37.

Msza św. za spokój Jego duszy odprawiona zostanie dnia 30 września, o godz. 10-tej w Katedrze w Gorzowie. Sprawdzenie zwłok oraz pogrzeb do grobu rodzinnego w Grodzisku Wlkp. nastąpi w dn. 2. 10. br., o godz. 9-tej, o czym zawiadamiają

Prokuratorzy, Sędziowie i Urzędnicy
Sądu Okręgowego w Gorzowie

35014

W piątek, dnia 27 września 1946 r., podobno się Panu Bogu zabrać do grona swych aniołków, naszego drogiego syna, śp.

Zbigniewa Pudliszaka

w 4 miesiącu życia.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 30 września br. o godz. 10.30, na cmentarzu górczyńskim.

W smutku pogrążeni
rodzica, brat i siostra
Poznań, Chełmońskiego 19 m. 4.

34930

Długa niepewność oczekiwania stała się bolesną rzeczywistością. Mój pogodny towarzysz życia, nade wszystko ukochany mąż, nasz najdroższy brat, wujek i szwagier, śp.

Florian Przepióra

b. prezes Poznańskiego Okręgu Związku Litografów i Chemigrafów oraz pokrewnych zawodów w Polsce.

wziął polityczny Fortu VII, ul. Młyńskiej, Wronki, Rawica, oraz obozów koncentracyjnych w Gross-Rosen i Drütte koło Brunszliku zginął śmiercią tragiczną w 38 roku życia w dniu 8 kwietnia 1945 r., w Ciele n/Halla podczas nalożu na transport, w którym przebywał, kilka dni przed uwolnieniem, tragicznym zrządzeniem losu otrzymując śmierć z tych rąk, które dla współtowarzyszy niedoli były wybaczeniem.

Zawiadamiając przyjaciół Zmarłego o smutnym tym fakcie, podaję równocześnie, iż za spokój duszy Zmarłego odprawiona zostanie

msza św. żałobna z wigiliami
w kościele parafialnym św. Floriana na Jeżycach we wtorek, dnia 1 października, o godz. 9-tej rano.

W ciężkim smutku pogrążona
żona z rodziną.

Poznań, ul. Polna 4, m. 2.

34983

W szóstą rocznicę śmierci zamęczonego w Mauthausen-Gusen, śp.

Ks. Stefana Drygasa

profesora gimnazjum im. Paderewskiego w Poznaniu

oraz za zamęczonego w Oświęcimiu, śp.

Bronisława Drygasa

aptekarza i podpułk. rez.

odprawiona zostanie

msza św.

w poniedziałek, dnia 30 bm., o godz. 8-mej w kościele św. Marcina przy ul. Fredry, o czym zawiadamia

rodzina

Poznań, ul. Konopnickiej 3.

34908

W trzecią bolesną rocznicę śmierci naszego najukochańszego, jedynego syna, brata i szwagra, śp.

Władysława Krupeckiego

słuchacza Wyższej Szkoły Budowy Maszyn zamęczonego w obozie koncentracyjnym Mauthausen, zostanie odprawiona

msza św.
2 października br., o godz. 8.30 w kościele przy Rynku Wildeckim, o czym zawiadamiają

rodzice

Poznań.

34483

Franciszka Zathay

żona artysty

po długich i ciężkich cierpieniach zmarła, opatrzona Sakramentami św., dnia 26 września 1946. Nabożeństwo żałobne odbędzie się dnia 30 września o godzinie 9-tej w kościele parafialnym na Jeżycach, tegoż dnia o godz. 11-tej wyprawienie zwłok z kapłany cmentarza jeżyckiego,

o czym zawiadamia straszkany mąż.

34910

W czwartą bolesną rocznicę śmierci ukochanego męża, ojca i dziadka, śp.

Ignacego Roszczaka

i córce

Urszuli Marii Roszczakówny

b. uczennicy gimn. Kl. Potockiej zmarłej 16 listopada 1938 roku, odprawiona zostanie

msza św.

w poniedziałek, 30 bm., o godz. 7-mej rano w kościele św. Rocha na Miasteczku.

W żalu pogrążona
żona i dzieci.

Poznań, Kórnicka 86.

34972

Ziemiopłody

warzywa

owoce

kupuje i dostarcza

Wielkopolska Spółdzielnia Ogrodnicza

Poznań, ul. Dąbrowskiego 12
Telefon 73-55 --- Telefon wieczorny 63-27

ODDZIAŁ w Środzie, ul. Lipowa — Tel. 116

„ w Szamotułach ul. Lipowa — Tel. 504

35008

Grafia

Materace

sprężynowe
w każdej Rości

WYTWÓRNI
MATERACY

Skawia

POZNAŃ
ŁĄKOWA 20 • Tel. 2576

33820

Wytwórnia Bielizny

A. Kaczmarek

POZNAŃ 3447
Zamkowa 7a, II p. Tel. 2103

Specjaliści

obeznawo z obsługą i naprawą aparatów kontrolujących i regulujących ciśnienie pary i temperatury na stałą posadę pracownika

poszukuje

poważne przedsiębiorstwo w Poznaniu. Pożądana znajomość automatów zegarowych elektrycznych.

Oferty: Biuro Ogłoszeń „Par”, Poznań, Ratajczaka 7, pod nr 9.632.

34941

Państwowa Centrala Handlowa

Oddział Wojewódzki w Poznaniu

BIURA: Św. Marcin 65 — HURTOWNIA TEKSTYLNA: Pl. Wolności 17 —
MAGAZYN: ul. Węglowa 30 — Wielkie Garbary 65/67 — ul. Zwierzyniecka 14/16

9-531

zawiadamia swoich odbiorców że w dniach 30-go września oraz 1 i 2-go października biura, hurtownia i magazyny w związku z przeprowadzaniem ogólnego remontu **BĘDĄ NIECZYNNE**. Wznowienie normalnej działalności nastąpi z dniem 3-go października — czwartek

Państwowa Centrala Handlowa

Centrala w Warszawie

Oddziały Wojewódzkie w miastach wojewódzkich. Oddziały Rejonowe w miastach o większym znaczeniu gospodarczym. Agentury w miastach powiatowych.

Sprzedaje kupcom-detalistom, konsumom i stołówkom fabrycznym towary spożywcze, przemysłowe i tekstylne. Skup ziemiopłodów.

Oddział Wojewódzki w Poznaniu ul. św. Marcina 65 tel. 35-18, 44-65

9-530

Meble jak: SYPIALNIE KUCHNIE STOŁOWE URZĄDZENIA poleca MAGAZYN St. Janiak POZNAŃ GABINETY BIUROWE okazująco MEBLI RYBAKI NR.6

Lekarskie

Dr. med. Stefan Metier, specjalista w chorobach kobiecych i położnictwa, powrócił i przyjmuje ul. Szmarzewskiego 11 m. 6, od 14-16-tej. 31815

Dr. med. Antoni Szał, lek. specjalista chorób kobiecych i położnictwa, powrócił i przyjmuje znowu runwaldzka 41a, od 9/11 do 11-tej, 3-5-tej, telef. 74-34. 32405

Dr. Banasik, spec. chorób gardła, nosa i ucha, wrócił, przyjmuje 3-5 pp. — Czerwonej Armii 4, telefon 38-51. 33541

Dr. Zbigniew Starch, specjalista w chorobach serca, zwanawia praktykę — al. Marcinkowskiego 18, od 10-1. 34514

Student medycyny z praktyką szpitalną i ambulatoryjną, chirurgiczną, szuka zajęcia prywatnie lub w przychodni. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1181. 34985

Wolne posady

Pierwszorzędny księgowy (a) potrzebny(a) na większy majątek blisko Poznania. Warunki dobre. Świadectwa i referencje. Of. „Gł. Wlkop.” nr 34527.

Murarzy, stolarzy i uczeni stolarzy przyjmie Państwowe Przedsiębiorstwo Budowlane, Poznań 10, al. Marcinkowskiego 1, 8-523

Ekonomista lub handlowiec potrzebujący pracę mekską i damską oraz naprawy. Al. Marcinkowskiego 18. 34531

Potrzebni czeladnicy szewscy na bardzo dobrą pracę mekską i damską oraz naprawy. Al. Marcinkowskiego 18. 34531

Pracownik rolny na deputat z rodziną potrzebny. Majestowne Klony, poczta Kostrzyn. 33764

STUDNIARZE

wykwalifikowani mogą się zaraz zgłosić

E. OBARSKI

Wschowa, Fabryczna 2

Mieszkania zapewnione

CRATA
POZNAŃ-KOPERNIKA 2
TELEFON 3955
Rybniki
PLAKATY
DYPLOMY
PRZECIOŻY
Etykiety

E. KROMCZYŃSKI
STEMPLE
POZNAŃ
UL. ŚW. MARCINA

Wózki dziecięce
Łóżka i łóżeczka metalowe
Zabawki, rowerki dla i trójkołowe
oryg. Bajer
oryg. Kon-Kon
Wyroby ludowe: rzeźby, serdaczki Wyroby galanteryjne
poleca
Przemysł Ludowy
właśc.: Julian Dolski
Poznań, 27 Grudnia 10
Telefon 24-96
Telefon 13-01

Chmielewski
POZNAŃ
STADY RYNEK 48
TELEF. 23-39
MARCINKOWSKIEGO 20, DOM
POCZTOWA, TEL. 45-79. 34482

Lampy radiowe, aparaty kupuje. F-a Radiowa, al. Marcinkowskiego 20, Dom Poczta, tel. 45-79. 34482

SWIATKO KOPIA
KOPIOWA
KOMANE
TELEF. 402
STANISŁAWA
KRAŚWICKIEGO 11
33556

Nauka

Kurs kroju i szycia. Graniczna 1, m. 1. 34702

Korespondencyjne Kursy Księgowości. Informacje: Lublin, skrytka pocz. 103. 9-251

Tańców nowoczesnych wyucza Adela Szczurek. Aleje Marcinkowskiego 2a parter. 33326

Tańce towarzyskie — sceniczne — sępa wyucza baletmistrz Ignacy Szczurek. Zgłoszenia: Przecznicza 2 parter. 33694

Kursy pisania na maszynie metodą ślepa, wszystkich palcami. Piotr Pieprzyci, aleje Marcinkowskiego 26. Dla zamiejscowych kursy listowne. 34455

Księgowość z przebiegiem dyktanta, wszystkich palcami. Piotr Pieprzyci, aleje Marcinkowskiego 26. Dla zamiejscowych kursy listowne. 34455

Spółeczne Gimnazjum Mechaniczne zawiadoma, iż jest kilka wolnych miejsc. Górczyńska 34. 34934

Wicesorowy Kurs kompletny elektrotechniki z uwzględnieniem radiotechniki i kreslarki. — Górczyńska 34. 34935

Lekcy języków uczęca dyrektora kursów językowych Maria Romington. Sw. Józefa 5, m. 5. 34916

Przyw. Kursy Historii Sztuki europejskiej i polskiej rozpoczynają 2 października. Zgłoszenia: Muzeum Wielkopolskie, Prospekt, Romana Szymańska. 34983

Lekcy język fortepianowy uczęca Wujeska, Sw. Wojciecha 30, m. 7. 34450

Osobiste

Dziecko nowonarodzone przyjąć na własne. Dobra rodzina. — Oferty „Głos Wielkopolski” nr 34859.

Pieniądz

Spółnika cichego lub czynnego z gotówką 1500 000, poszukuje kupiec doświadczony, usatysfakcjonowany, posiadający gotówkę i duży sklep w centrum Poznania, celem uruchomienia aktualnego przedsiębiorstwa handlowego. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1027. 34406

Radiosprawy — wszelki sprzęt elektrotechniczny, instrumenty muzyczne o raz fortepiany, gramofony i płyty w pierwszorzędym stanie, rowery, maszyny do szycia i pisania kupuje i sprzedaje firma „Emka”, Poznań, ul. Wrocławska 30, tel. 26-52. Własne warsztaty naprawy. 34997

OGŁOSZENIA DROBNE

Biurowo Ogłoszone krywane w dal powiadza od 8-mej rano do 13-tej, w soboty od 8-mej rano do 12-tej w Poznaniu przy al. Wypiańskiego 10 i piętro — Tel 64-75 — Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada

P. K. O. V-4499

Potrzebna inteligentna, umiejąca poprowadzić dom, dobrym gotowaniu na trzy osoby, starsza, lubiąca w zaciszu pracę samotną lub kilkucielistą dzieckiem, bezwzględnie uczciwą, umiejącą trochę szyc, maszyną pisać, obznajoną na pracę biurową, stolarstwem, handlem, warunkami dobre. Polecenia konieczne. — Zgłoszenia: Jelenia Góra, Mickiewicza 9, m. 1. 9-586

Chłopca silnego do posyłek zaraz przyjmie Spółdzielnia „Wspólnota”, Piękary 1. 34995

Krawcowa samodzielna potrzebna zaraz do Lignicy z mieszkaniami, utrzymaniem i dobre wynagrodzenie. Adres wskazać: „Głos Wielkop.” nr 33962.

Dzielnicy do wszystkich z gotowaniem potrzebną zaraz. Dobre warunki. Szamotulka 66. 34909

Dzielnicy czystą, uczciwą, na dobrych warunkach, ze spaniem. Raczynskich 9 m. 15. 34950

Doświadczony handlowiec-bankowiec, dobry organizator, obejmie

Ogrodnik samotny, posiadający praktykę przy hodowli kwiatów i warzyw, potrzebny do ogrodnictwa handlowego. — Górczyńska, Witkowska 7. 34592a

Chłopiec do posyłek potrzebny zaraz. Klub Sportowy „Warta”, ul. Kantaka 4. 34980

Słusznie do naprawy obrabarek i urządzeń fabrycznych przyjmie natychmiast. S. Jabłoński — Fabryka Wyrobów Metalowych, ul. Ratajczaka 17. 34940

Pomocnik szewski na damską pracę zaraz, za dobrym wynagrodzeniem. — Dabrowskiego 24. 34302

Karmielarz zdolny może się zgłosić R. Walkowski, Inowrocław, plac 3-go Maja 3. 34902

Potrzebna zaraz pomocnicza domowa z dobrym gotowaniem. Zgłoszenia: 14 do 15-tej, ul. Stowackiego 24 m. 5. 34927

Uczelny, młodszy robotnik, potrzebny zaraz. Of. „Głos Wielkop.” nr 34903.

Przyjmujemy robotników, Ministerstwo Przemysłu, Centrala Zbytu Śrub, Nitów, Okut Budowlanych, Towarowa, 2-ga brama — tel. 17-17. 34883

Żelazniak ekspedient, dobry fachowiec, natychmiast potrzebny. Szymanowska, Sw. Marcina 18. 34966

Szuka posady

Inżynier, elektrotechnik, młody, energiczny, dobry organizator, może zorganizować produkcję jakiegokolwiek artykułu chemicznego, elektrochemicznego lub elektrotechnicznego, ewentualnie odpowiednią pracę. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1134. 34823

przedstawicielstwo

(skład konsygnacyjny lub zastępstwo wobec Władz, Central, Zjednoczeń itp.) poważnej firmy na teren Województwa Śląsko-Dąbrowskiego. Branża obojętna. Dysponuje reprezentacyjnymi mieszkaniami z telefonem w centrum Katowic. Szerokie znajomości. Of. Głos Wielkop. nr 34594.

Pomoc domowa, uczciwa, czeladzienna, zaraz. Zgłoszenia: 60 m. 5. 34903

Ekspedientka młodsza do sklepu Kawa — Delikatesy potrzebna zaraz. 27-go Grudnia 6. 34958

Murarzy i robotników budowlanych poszukuję. — Bazzkowski, budowlany, ul. Rzepieckiego 4 m. 2. 34875

Żelazniak ekspedient, dobry fachowiec, natychmiast potrzebny. Szymanowska, Sw. Marcina 18. 34966

Szuka posady

Inżynier, elektrotechnik, młody, energiczny, dobry organizator, może zorganizować produkcję jakiegokolwiek artykułu chemicznego, elektrochemicznego lub elektrotechnicznego, ewentualnie odpowiednią pracę. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1134. 34823

Żelazniak ekspedient, dobry fachowiec, natychmiast potrzebny. Szymanowska, Sw. Marcina 18. 34966

Szuka posady

Inżynier, elektrotechnik, młody, energiczny, dobry organizator, może zorganizować produkcję jakiegokolwiek artykułu chemicznego, elektrochemicznego lub elektrotechnicznego, ewentualnie odpowiednią pracę. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1134. 34823

Żelazniak ekspedient, dobry fachowiec, natychmiast potrzebny. Szymanowska, Sw. Marcina 18. 34966

Szuka posady

Inżynier, elektrotechnik, młody, energiczny, dobry organizator, może zorganizować produkcję jakiegokolwiek artykułu chemicznego, elektrochemicznego lub elektrotechnicznego, ewentualnie odpowiednią pracę. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1134. 34823

Żelazniak ekspedient, dobry fachowiec, natychmiast potrzebny. Szymanowska, Sw. Marcina 18. 34966

Szuka posady

Inżynier, elektrotechnik, młody, energiczny, dobry organizator, może zorganizować produkcję jakiegokolwiek artykułu chemicznego, elektrochemicznego lub elektrotechnicznego, ewentualnie odpowiednią pracę. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1134. 34823

Biegła maszynistka i rutynowana siła biurowa poszukuje posady zaraz. — Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1187. 34987

Księgowy-bilansista, były rew. skarbowy, znajomycie przebiegiem wszystkich systemów, przyjmie posadę kierownika przemysłu lub handlu. Oferty: „Czytelnik”, Armii Czerwonej nr 1, nr 1353. 34986

Księgowość, organizacja, nadzór, bilanse i sprawy podatkowe zaliczają doświadczeni z długoletnią praktyką księgową. Zgł.: Poznań, ul. Daszyńskiego 68a, skład cygar, tel. 11-23. 34666

Poszukuje pracy jako stróż nocny, woźnica, magazynier lub portier — starszy człowiek. — Oferty „Głos Wielkopolski” nr 34864.

Pieniądz

Spółnika cichego lub czynnego z gotówką 1500 000, poszukuje kupiec doświadczony, usatysfakcjonowany, posiadający gotówkę i duży sklep w centrum Poznania, celem uruchomienia aktualnego przedsiębiorstwa handlowego. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1027. 34406

Radiosprawy — wszelki sprzęt elektrotechniczny, instrumenty muzyczne o raz fortepiany, gramofony i płyty w pierwszorzędym stanie, rowery, maszyny do szycia i pisania kupuje i sprzedaje firma „Emka”, Poznań, ul. Wrocławska 30, tel. 26-52. Własne warsztaty naprawy. 34997

Żelazniak ekspedient, dobry fachowiec, natychmiast potrzebny. Szymanowska, Sw. Marcina 18. 34966

Szuka posady

Inżynier, elektrotechnik, młody, energiczny, dobry organizator, może zorganizować produkcję jakiegokolwiek artykułu chemicznego, elektrochemicznego lub elektrotechnicznego, ewentualnie odpowiednią pracę. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1134. 34823

Żelazniak ekspedient, dobry fachowiec, natychmiast potrzebny. Szymanowska, Sw. Marcina 18. 34966

Szuka posady

Inżynier, elektrotechnik, młody, energiczny, dobry organizator, może zorganizować produkcję jakiegokolwiek artykułu chemicznego, elektrochemicznego lub elektrotechnicznego, ewentualnie odpowiednią pracę. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1134. 34823

Żelazniak ekspedient, dobry fachowiec, natychmiast potrzebny. Szymanowska, Sw. Marcina 18. 34966

Szuka posady

Biegła maszynistka i rutynowana siła biurowa poszukuje posady zaraz. — Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1187. 34987

Księgowy-bilansista, były rew. skarbowy, znajomycie przebiegiem wszystkich systemów, przyjmie posadę kierownika przemysłu lub handlu. Oferty: „Czytelnik”, Armii Czerwonej nr 1, nr 1353. 34986

Księgowość, organizacja, nadzór, bilanse i sprawy podatkowe zaliczają doświadczeni z długoletnią praktyką księgową. Zgł.: Poznań, ul. Daszyńskiego 68a, skład cygar, tel. 11-23. 34666

Poszukuje pracy jako stróż nocny, woźnica, magazynier lub portier — starszy człowiek. — Oferty „Głos Wielkopolski” nr 34864.

Pieniądz

Spółnika cichego lub czynnego z gotówką 1500 000, poszukuje kupiec doświadczony, usatysfakcjonowany, posiadający gotówkę i duży sklep w centrum Poznania, celem uruchomienia aktualnego przedsiębiorstwa handlowego. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1027. 34406

Radiosprawy — wszelki sprzęt elektrotechniczny, instrumenty muzyczne o raz fortepiany, gramofony i płyty w pierwszorzędym stanie, rowery, maszyny do szycia i pisania kupuje i sprzedaje firma „Emka”, Poznań, ul. Wrocławska 30, tel. 26-52. Własne warsztaty naprawy. 34997

Żelazniak ekspedient, dobry fachowiec, natychmiast potrzebny. Szymanowska, Sw. Marcina 18. 34966

Szuka posady

Inżynier, elektrotechnik, młody, energiczny, dobry organizator, może zorganizować produkcję jakiegokolwiek artykułu chemicznego, elektrochemicznego lub elektrotechnicznego, ewentualnie odpowiednią pracę. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1134. 34823

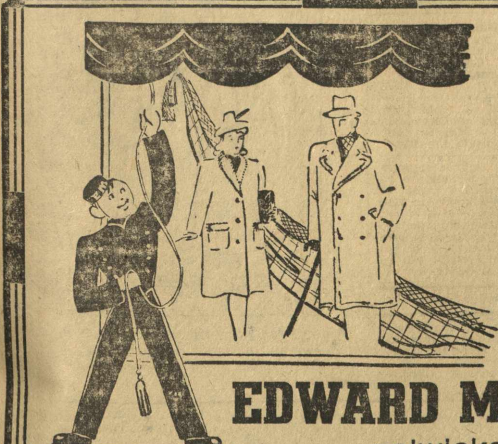
Żelazniak ekspedient, dobry fachowiec, natychmiast potrzebny. Szymanowska, Sw. Marcina 18. 34966

Szuka posady

Inżynier, elektrotechnik, młody, energiczny, dobry organizator, może zorganizować produkcję jakiegokolwiek artykułu chemicznego, elektrochemicznego lub elektrotechnicznego, ewentualnie odpowiednią pracę. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 9.1134. 34823

Żelazniak ekspedient, dobry fachowiec, natychmiast potrzebny. Szymanowska, Sw. Marcina 18. 34966

Szuka posady

NOWY SEZON JESIENNO-ZIMOWY

otwieramy pięknie skompletowanymi asortymentami.

Piękne płaszcze modelowe damskie i dla podłotków

Modne płaszcze męskie i chłopięce — Ciepłe kurtki na watalinie

Olbrzymi wybór spodni długich — golfów — i bryczesów

Materiały bielskie w modnych deseniach,

piękne wełny i jedwabie dla pań oraz wytworną bieliznę damską i męską

poleca znana od lat firma

EDWARD MICHAELIS POZNAŃ, ul. Wrocławska 22 obecnie Walki Młodych
narożnik Szkołowej
Telefon 22-14 i 16-54

największy skład — największy wybór — najniższe ceny

34930

